

Akademik Hadisçilikte Uluslarüstü Tecrübe...

İlmî çalışmalar tarihin her döneminde bölge ve ülke sınırlarını aşmış, mesele merkezli ilim tasavvurunun rağbet gördüğü ehil kişiler eliyle sınır tanımaz bir ölçüde yaygınlık kazanmıştır. Geçmişte hadis ehlinin hiçbir engel tanımaksızın, bilginin izini sürmek maksadıyla yaptığı rihleler/ilim yolculukları vasıtasıyla, İslâm toplumunun bilgi, tefekkür, davranış ve içtimai nizam açısından kazandığı yeknesak yapının temini mümkün olmuştur. Ülke, bölge, mezhep sınırlarına hapsoldükça sözü edilen birliktelik zaafiyete uğramış, bilgi ve mesele merkezli ilim tasavvuru ülke, mezhep, fert merkezli dar bir algıya inhisar edilmiştir.

Kadîm mîrâsını ve mesuliyetini unutan bu günün ilim ehli ve akademisyenleri, sadece kendi mezhebini, kendi ana dilini, ferdi tasavvurunun ve düşünce dünyasını merkeze alarak, hakikat arayışında mesele merkezli tasavvurun en önemli unsurları olan çeşitlilikten, derinlikten, geçmiş terâküm üzerine geleceği inşa etme düşüncesinden uzaklaşmışlardır. Şayet mesele merkezli bir tasavvura sahip olunursa, menşei neresi olursa olsun hakikatin geçmişte ve gelecekteki sınır tanımayan gücünü fark etmek mümkün olabilir.

İslâm ilim geleneği, bu esaslara göre hareket ettiği için kendisinden önceki bilimsel birikimden de vahyin ışığında istifade etmiş ve tarihi süreç içerisinde karşılaşılan sorunlara bu küllî birikimden istifade ile çözüm üretmiştir. Yaratanı sev, Yaratan'dan ötürü, esasına göre hiç bir hakkı ihlâl edilmeden, sulh içinde her türlü inanış ve kökene saygı gösterilmek suretiyle herkesin varlığına meşruiyet tanınmıştır. Dinî dayanaklarımızın esasını teşkil ettiği bu kucaklayıcı yaşayış ve düşünüş süreci, varlığa hakiki değerini vermiş, 'birikimi ve nesli' tahrip etmeden fitrat ve meşrep zenginliğine uygun biçimde fikir ve yaşayış zenginliğinin gelişmesine zemin teşkil etmiştir.

İslâm toplumlarını kuşatan savaş ve zulümler dolayısıyla bu zenginlik ve derinliğin çoktandır unutulduğu bir ortamda, kendi içinde ve 'ötekine' huzur bahşeden bir anlayış biçimi, 'ötekinin' tahakkümü ile bir 'katliam' arenasına

dönüşmüş, sâlim ve selîm düşünce imkânından mahrum kesimler kargaşanın kaynağının kadîm İslâmî birikim olduğu vehmine kapılmışlardır.

Böyle bir ortamda, bugün için yapılması gereken, dayatılan ‘sahte hakikatleri’ sükûnetle karşılayıp, kardeşlik ve tefekkürde derinleşme esasına göre özümüzü temsil etmenin gayreti içinde olmaktır. *Hadis Tetkikleri Dergisi (HTD)* bunun arayışıyla, aynı toprakların ve geleneğin mensupları olan kardeşlerimizin ilmî birikimine daha da fazla kapılarını açmış, yaşanan bunca baskı ve zulme rağmen ilmî çalışmalarına plâtför olmanın en anlamlı destek olacağına düşünerek, onların makalelerine de yer vermiştir.

Bu bağlamda, bu sayımızda *Hadis Tetkikleri Dergisi (HTD)* olarak İslâm dünyası açısından ilmî ve içtimâî değeri bulunan önemli makalelere yer verdik. İçerikte, özel sayı çıkartma düşüncesinden ve ideoloji aktarmaktan uzak, fikrî farklılıkları bir zenginlik olarak gören yazılara yer verdik. Gayemiz, bu vesile ile yeni ilmî müzakerelerin açılması ve farklı bakışları yansıtan tenkitlere de imkân tanınmasıdır.

Hadis Tetkikleri Dergisi'nin yayın hedeflerine de uygun olarak, bu sayısının da özellikle genç akademisyenlerin önemli katkıları sayesinde kisve-i tab'a büründüğünü ifade ettikten sonra; makaleler bölümünde ilk olarak; kudsî hadis mefhumuna dair ülkemizdeki bütün çabaları da dikkate alarak hazırlanmış çok önemli bir tetkike, ikinci olarak; yukarıda işaret edilen terör ve İslâm tasavvuru ile ilgili istikâmet tayin edici nitelikteki bir Arapça bir çalışmaya, üçüncü olarak bir hadis metni üzerinden isnad ve metin analizi uygulamasına dair bir tetkike, dördüncü olarak da *Sahîhayn*'de yer alan tenkit edilmiş hadislere dair bir örnek üzerinden bir yöntem önerisi içeren yine Arapça bir tetkike yer verdik.

Hadis Tetkikleri Dergisi'nin bu sayısında Ehl-i hadîsin fıkıh tasavvuruna dair İngilizce'den yapılan bir çeviriye ve ayrıca, sahâbe ve Nebvî Sünnet'e dair uluslararası bir sempozyum tanıtımına yer verdik. Öte yandan, çok kıymetli bir çalışma olmasına rağmen henüz neşredilmemiş bulunan bir doktora tezinin tanıtımı yanında, Arnavut asıllı olup Ürdün'de ilmî çalışmalarını yürütmüş bulunan merhum meşhur muhaddis Şu'ayb el-Arnaûd'un vefeyât yazısı ile *Türkiye Araştırmalar Literatür Dergisi*'nin Türkiye'de hadise dair çalışmaların değerlendirildiği özel sayısını kısaca tanıttık. Son olarak, her sayımızda olduğu gibi, geçtiğimiz yıl yayımlanan/tamamlanan hadise dair kitap ve tezlerin listesini sunduk ki, bu sayede, ilgililerin bu listeden hareketle güncel hadis çalışmalarını kolay bir şekilde takibi mümkün hâle gelecektir.

Gelecek sayılarımızla, daha heyecanlı ve daha bilinçli biçimde, pek çoğu HTD ekibinin elinde ve sayfalarında yetişmiş genç araştırmacılarımızın sesi ve kalemi olmaya devam edeceğiz. Bir sonraki sayımızda görüşmek dileğiyle...

Saygılarımızla...

İbrahim HATİBOĞLU